Įstatymas paskelbtas: Žin., 1999, Nr. 105-3019
Neoficialus įstatymo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS

VALSTYBĖS IR TARNYBOS PASLAPČIŲ

ĮSTATYMAS

1999 m. lapkričio 25 d. Nr. VIII-1443
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos įslaptinimą, saugojimą, naudojimą, išslaptinimą, apsaugos koordinavimą bei kontrolę.

2. Kitų valstybių ar tarptautinių organizacijų paslaptį sudaranti informacija, perduota Lietuvos Respublikai, saugoma ir naudojama Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir šio įstatymo nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai įsigaliojusiose Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse yra nustatytos kitokios užsienio valstybių ar tarptautinių organizacijų paslapčių saugojimo bei naudojimo taisyklės, nei numato šis įstatymas, yra taikomos tarptautinių sutarčių taisyklės.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Įslaptinta informacija** - paslapčių subjekto pripažinta valstybės ar tarnybos paslaptimi informacija apie dokumentų, darbų, gaminių ar kitų objektų buvimą, esmę ar turinį, taip pat tokia paslaptimi pripažinti patys dokumentai, darbai, gaminiai ar kiti objektai, jei šiuos objektus ar informaciją reikia apsaugoti nuo praradimo ar neteisėto atskleidimo.

2. **Valstybės paslaptis** - politiniai, ekonominiai, kariniai, teisėtvarkos, mokslo ir technikos duomenys, kurių praradimas arba neteisėtas atskleidimas gali pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą, gynybinę ar ekonominę galią, pakenkti Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai, politiniams interesams, sukelti pavojų žmogaus gyvybei bei sveikatai, jo konstitucinėms teisėms. Valstybės paslapčių kategorijų sąrašą nustato šis įstatymas.

3. **Tarnybos paslaptis** - politiniai, ekonominiai, kariniai, teisėtvarkos, mokslo ir technikos duomenys, kurių platinimas ribojamas dėl valstybės bei jos institucijų interesų, taip pat siekiant apsaugoti žmogaus konstitucines teises. Tarnybos paslapčių kategorijų sąrašą nustato šis įstatymas.

4. **Dokumentas** - fiksuota informacija, nesvarbu, koks jos fiksavimo būdas, ir informacijos laikmenos (grafiniai darbai, atlikti įvairiais būdais: parašyti ranka, išleisti spaustuvėje, išspausdinti rašomąja mašinėle, surinkti kompiuteriu, nupiešti ar nubraižyti, vaizdo ar garso įrašai, kompiuterių informacijos laikmenos, kino ir fotografijos negatyvai, pozityvai ar kiti informacijos masyvai).

5. **Gaminiai** - įvairūs įrenginiai, sistemos, ginkluotės, karinės bei specialiosios technikos įranga, kompleksai, agregatai, prietaisai, medžiagos ir chemijos produkcija.

6. **Darbai** - mokslo, tyrimo, bandymų, projektavimo, technologiniai procesai.

7. **Kiti objektai** - medžiagos, skysčiai, dujos, mineralai, bakterijos ir kitos materijos formos, kurių pagal jų savybes ar prigimtį negalima priskirti dokumento, gaminių ar darbų sąvokai.

8. **Paslapčių subjektai** - valstybės, savivaldos institucijos bei jų steigiamos įmonės ir įstaigos, kurių veikla yra susijusi su įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga ir kurioms šio įstatymo nustatyta tvarka suteikiama teisė įslaptinti bei išslaptinti informaciją.

9. **Informacijos įslaptinimas** - duomenų priskyrimas valstybės ar tarnybos paslaptims ir atitinkamų slaptumo žymų bei apsaugos suteikimas.

10. **Informacijos išslaptinimas** - slaptumo žymų, informacijos apsaugos ir įslaptinimo terminų panaikinimas.

11. **Leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija** - nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis asmens teisę dirbti ar susipažinti su Lietuvos Respublikos įslaptinta informacija.

12. **Asmens patikimumo pažymėjimas** - nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis asmens teisę dirbti ar susipažinti su kitų valstybių ar tarptautinių organizacijų perduota įslaptinta informacija.

13. **Įslaptinimo žinynas** - konkrečioms įslaptintoms užduotims vykdyti parengtas dokumentas, kuriame nurodoma vykdant konkrečią užduotį naudojama arba numatoma sukurti įslaptintina informacija, nustatomos šios informacijos slaptumo žymos, įslaptinimo terminai bei slaptumo žymų pakeitimo arba išslaptinimo data.

14. **Trečioji šalis** - kiekviena kita institucija ar asmuo, kurie nėra informaciją įslaptinę paslapčių subjektai, arba institucija ar asmuo, kuriems tokia informacija buvo perduota teisės aktų nustatyta tvarka.

3 straipsnis. Informacijos klasifikavimas ir žymėjimas

1. Įslaptinta informacija pagal svarbą, galimos žalos, kurią patirtų valstybė, jos institucijos ar asmenys, jeigu ši informacija būtų atskleista neturintiems teisės ją sužinoti asmenims, dydį bei pagal apsaugos, būtinos tokiai informacijai išsaugoti, lygį yra skirstoma į visiškai slaptą informaciją, slaptą informaciją, konfidencialią informaciją bei riboto naudojimo informaciją.

2. Žyma „Visiškai slaptai“ suteikiama valstybės paslaptį sudarančiai informacijai, kurios praradimas arba neteisėtas atskleidimas gali sukelti ypač sunkių pasekmių valstybei.

3. Žyma „Slaptai“ suteikiama valstybės paslaptį sudarančiai informacijai, kurios praradimas arba neteisėtas atskleidimas gali sukelti sunkių pasekmių valstybei.

4. Žyma „Konfidencialiai“ suteikiama valstybės paslaptį sudarančiai informacijai, kurios praradimas arba neteisėtas atskleidimas gali padaryti žalos valstybės interesams.

5. Žyma „Riboto naudojimo“ suteikiama tarnybos paslaptį sudarančiai informacijai.

6. Šalia slaptumo žymos gali būti rašoma nuoroda į informaciją įslaptinusį paslapčių subjektą.

7. Informacija, pažymėta slaptumo žymomis „Visiškai slaptai“ arba „Slaptai“, be raštiško ją įslaptinusio paslapčių subjekto sutikimo negali būti perduota trečiajai šaliai ar kokiu nors būdu platinama, jei kitaip nenustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

4 straipsnis. Informacijos įslaptinimas

1. Konkrečiai informacijai slaptumo žymas suteikia, keičia bei jos įslaptinimo terminus nustato paslapčių subjektai šio įstatymo bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Informacijos įslaptinimo pagrindas - šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstytas įslaptinamos informacijos kategorijų sąrašas bei remiantis šiuo sąrašu parengti ir nustatyta tvarka patvirtinti detalūs įslaptinamos informacijos sąrašai.

3. Paslapčių subjektai, vykdydami didelio masto įslaptintas užduotis patys arba šio įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje numatytais atvejais pavesdami jas vykdyti įmonėms, įstaigoms ar organizacijoms, kurios nėra paslapčių subjektai, parengia įslaptinimo žinynus.

5 straipsnis. Įslaptinamos informacijos kategorijų sąrašas

1. Valstybės paslaptį gali sudaryti:

1) informacija apie valstybės gynybinį rezervą bei suvestiniai duomenys apie mobilizacinį materialinių išteklių rezervą;

2) valstybės institucijų veiklos karo padėties sąlygomis planai;

3) informacija apie vertybinių popierių, dokumentų, banknotų, monetų technologinės apsaugos elementų kūrimą, gamybą ir naudojimą;

4) informacija apie naujausius mokslo ir technikos laimėjimus, naujus technologinius procesus, leidžiančius kokybiškai tobulinti ginkluotę, specialiąją ir karinę techniką;

5) informacija apie derybas su užsienio valstybėmis bei tarptautinėmis organizacijomis, taip pat su užsienio valstybėmis bei tarptautinėmis organizacijomis susijusi informacija, kurios praradimas arba atskleidimas gali pakenkti valstybių tarpusavio santykiams, valstybės interesams arba sutarčių pasirašymui;

6) kovos su terorizmu bei diversijomis planai;

7) informacija apie Ignalinos valstybinės atominės elektrinės apsaugos organizavimą;

8) duomenys apie vyriausybinį ir specialųjį ryšį užtikrinančių kabelinių magistralių, įrengimų įjungimo, elektros tiekimo bei nekriptografinių apsaugos sistemų detaliąsias schemas;

9) duomenys apie šifrus, šifravimo techniką ir su tuo susijusius dokumentus, šifravimo darbų organizavimą bei atlikimą;

10) paslapčių subjektų informacinių sistemų, kartotekų, elektroninio pašto slaptažodžiai, kodai, jų suteikimo sistema, kompiuterinės informacijos tinklų kodavimo algoritmai;

11) informacija apie radijo dažnių, šaukinių naudojimą, telekomunikacijų tinklų sandarą, ryšio schemas bei jungiamųjų linijų, radijo stočių projektavimą, statybą ir eksploatavimą valstybės apsaugos ir gynybos tikslams;

12) valstybės gynybos, kariuomenės ir kitų ginkluotųjų pajėgų valdymo ir vadovavimo, valstybės sienos apsaugos planai, taip pat detalizuoti kariuomenės, atskirų jos rūšių, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų ir ginkluotųjų pajėgų organizacinės bei techninės plėtros planai;

13) mobilizaciniai kariuomenės ir jos rūšių, kitų ginkluotųjų pajėgų išdėstymo planai, mobilizacinio pranešimo ir mobilizacinio išdėstymo valdymo schema, taip pat informacija apie kariuomenės bei kitų ginkluotųjų pajėgų veiksmus ir karinių vienetų valdymą aliarmo parengties pakopų įvedimo atveju;

14) informacija apie ginklų, šaudmenų, sprogmenų, kovinės technikos, specialiųjų priemonių ir specialiosios technikos gamybos programas ir planus;

15) detalizuoti duomenys apie kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų ir ginkluotųjų pajėgų, operatyvinės veiklos subjektų, Ginklų fondo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės aprūpinimą ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis, kovine technika, specialiosiomis priemonėmis, taip pat informacija apie operatyvinės veiklos subjektų aprūpinimą specialiąja technika;

16) ginklų registro duomenys, kai ginklo savininkas, valdytojas ar naudotojas yra krašto apsaugos sistemos institucija, vidaus reikalų sistemos institucija, Valstybės saugumo departamentas, Specialiųjų tyrimų tarnyba, prokuratūra, Ginklų fondas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, taip pat detalizuoti duomenys apie operatyvinės veiklos subjektų turimus ginklus, šaudmenis, sprogmenis, kovinę techniką, specialiąsias priemones bei specialiąją techniką;

17) detalizuoti duomenys apie operatyvinės veiklos subjektų lėšas ir išlaidas operatyvinei veiklai vykdyti, ginklams, šaudmenims, sprogmenims, kovinei technikai, specialiosioms priemonėms bei specialiajai technikai įsigyti;

18) informacija apie operatyvinės veiklos subjektų slaptuosius dalyvius, jų kiekybinę ir personalinę sudėtį, materialinį techninį aprūpinimą;

19) informacija apie operatyvinės veiklos subjektų slaptųjų dalyvių, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu bei privalomuoju sveikatos draudimu, įskaitos duomenis, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokas, šių asmenų ir jų šeimų narių turto ir pajamų deklaravimo duomenys;

20) informacija apie operatyvinės veiklos subjektų operatyvinės veiklos organizavimą, priemonių ir metodų naudojimą, taip pat operatyvinių veiksmų metu gauta informacija;

21) informacija, kurią esami ar buvę kitų valstybių specialiųjų tarnybų darbuotojai ar bendradarbiai savanoriškai suteikė operatyvinės veiklos subjektams;

22) įslaptinti liudytojo ar nukentėjusio asmens tapatybę nustatantys duomenys;

23) duomenys apie asmenis, kuriems pagal Lietuvos Respublikos įstatymus taikoma apsauga nuo nusikalstamo poveikio, tokios apsaugos priemonių organizavimą;

24) Lietuvos Respublikos topografiniai žemėlapiai, kuriuose nurodytos valstybinės reikšmės, strateginių, karinių ir rizikos objektų charakteristikos bei paskirtis, taip pat karinės paskirties žemėlapiai.

2. Tarnybos paslaptį gali sudaryti:

1) detalizuoti duomenys apie valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugos organizavimą, įslaptintos informacijos apskaitą bei tvarkymą;

2) detalizuoti duomenys apie asmenų, kurių darbas susijęs su įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga, kandidatūrų tikrinimo tvarką bei eigą, taip pat tikrinimo metu surinkta informacija apie asmenis;

3) asmenų, padariusių ar įtariamų padarius nusikaltimus, paieškos ir sulaikymo, policijos kompleksinių priemonių ir operacijų organizavimas bei detalūs planai;

4) valstybės institucijų ar jų padalinių saugomų asmenų ir svarbių objektų apsaugos organizavimas, tokių objektų projektavimo, statybos ir remonto darbų dokumentai;

5) informacija apie operatyvinės veiklos subjektų sąveiką su savivaldos institucijomis, įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis;

6) detalizuoti duomenys apie Lietuvos kariuomenės, taip pat krašto apsaugos sistemos institucijų, vidaus reikalų sistemos institucijų, Valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos operatyvinių, specialiųjų padalinių kiekybinę ir personalinę sudėtį, materialinį techninį aprūpinimą;

7) duomenys apie krašto apsaugos sistemos institucijų, vidaus reikalų sistemos institucijų, Valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos operatyvinių, specialiųjų padalinių pareigūnų, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu, įskaitą, valstybinio socialinio draudimo įmokas;

8) suvestiniai duomenys apie valstybės materialinių išteklių rezervą;

9) valstybės institucijų padalinių veiklos ekstremalių situacijų metu detalūs planai;

10) informacija apie specialiųjų krovinių gabenimo organizavimą ir taktiką;

11) duomenys apie krašto apsaugos sistemos institucijų, vidaus reikalų sistemos institucijų, Valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos padalinių aprūpinimą ryšio technika ir įranga, naudojamus dažnius ir šaukinius;

12) informacija apie krašto apsaugos sistemos institucijų, vidaus reikalų sistemos institucijų, Valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos, prokuratūros, Lietuvos banko, Ginklų fondo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės saugomų ginklų, šaudmenų, asmens

saugos ir aktyviosios ginties, radiacinės ir cheminės saugos, specialiųjų degazavimo priemonių ir inžinerinės technikos saugojimo bei apskaitos normas, paskirstymą ir apsaugos organizavimą;

13) informacija, gauta iš bankų ir kitų kredito įstaigų jų priežiūros tikslams;

14) nacionalinės ir bazinės valiutos kurso nustatymo projektai bei duomenys apie Lietuvos banko vykdomų atpirkimo sandorių, terminuotų indėlių, Vyriausybės, Lietuvos banko vertybinių popierių aukcionų dalyvius ir jų siūlymus, likvidumo paskolas.

3. Informacija, išvardyta šio straipsnio 1 dalies 1-24 punktuose, jei jos atskleidimas ar praradimas negali padaryti žalos valstybės interesams ir jei tokiai informacijai pagal jos svarbą nereikia aukštesnio apsaugos lygio, paslapčių subjekto sprendimu gali būti įslaptinama kaip tarnybos paslaptis.

4. Paslapčių subjektai, vadovaudamiesi įslaptinamos informacijos kategorijų sąrašu, sudaro detalius įslaptinamos informacijos, susijusios su jų veikla, sąrašus. Detaliuose įslaptinamos informacijos sąrašuose turi būti numatytos įslaptinamos informacijos slaptumo žymos, jos įslaptinimo terminai arba išslaptinimo sąlygos. Detalius įslaptinamos informacijos sąrašus tvirtina ir juos keičia paslapčių subjektų vadovai, suderinę su Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija.

Straipsnio pakeitimai
Nr. VIII-1699, 00.05.23, Žin., 2000, Nr.45-1297 (00.06.02)

6 straipsnis. Įslaptinimo terminai

1. Informacija, sudaranti valstybės paslaptį, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje numatytus atvejus, įslaptinama ne ilgesniam kaip šiam terminui:

1) informacija su slaptumo žyma „Visiškai slaptai“ - 30 metų, o informacija, susijusi su slaptaisiais operatyvinės veiklos dalyviais, - 75 metams;

2) informacija su slaptumo žyma „Slaptai“ - 15 metų;

3) informacija su slaptumo žyma „Konfidencialiai“ - 5 metams.

2. Informacijos, sudarančios tarnybos paslaptį, maksimalus įslaptinimo terminas nenustatomas. Šalia slaptumo žymos nurodomas įslaptinimo terminas arba konkreti data ar aplinkybė, kuriai įvykus informacija išslaptinama. Jei papildomų nuorodų nėra, tokia informacija išslaptinama po 2 metų nuo jos įslaptinimo datos.

3. Informacijos įslaptinimo terminas skaičiuojamas nuo įslaptinimo datos.

4. Tais atvejais, kai valstybės paslaptį sudarančią informaciją tikslinga įslaptinti trumpesniam įslaptinimo terminui, nei numatyta šio straipsnio 1 dalies 1-3 punktuose, įslaptinimo terminas nurodomas šalia slaptumo žymos.

5. Tais atvejais, kai valstybės saugumo interesams tam tikros informacijos įslaptinimo terminas turi būti ilgesnis, nei numatyta šio straipsnio 1 dalies 1-3 punktuose, šį klausimą paslapčių subjekto teikimu sprendžia bei įslaptinimo terminą pratęsia Lietuvos Respublikos

paslapčių apsaugos koordinavimo komisija. Įslaptinimo terminas gali būti pratęsiamas iki 10 metų. Pratęsimų skaičius neribojamas, tačiau bendras informacijos įslaptinimo terminas negali būti ilgesnis nei 95 metai, išskyrus informaciją apie slaptuosius operatyvinės veiklos dalyvius.

7 straipsnis. Įslaptintos informacijos nuosavybės teisė, nustatytų slaptumo žymų bei įslaptinimo terminų keitimas ir įslaptintos informacijos apsauga

1. Įslaptinta informacija, išskyrus kitų valstybių ar tarptautinių organizacijų paslaptį sudarančią informaciją, yra Lietuvos Respublikos nuosavybė. Fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris nėra paslapčių subjektas, už jo nuosavybe esančią įslaptintą informaciją, įsigyjant ją valstybės nuosavybėn, turi būti teisingai atlyginama. Tokios informacijos įsigijimo valstybės nuosavybėn tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Įslaptinta informacija gali būti perduota tik toms valstybėms ar tarptautinėms organizacijoms, su kuriomis Lietuvos Respublika yra pasirašiusi sutartis dėl įslaptintos informacijos abipusės apsaugos, arba šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 9 punkte nustatyta tvarka.

3. Informaciją įslaptinęs paslapčių subjektas turi teisę keisti nustatytą slaptumo žymą bei įslaptinimo terminą. Apie tokius pakeitimus informuojami paslapčių subjektai, kuriems buvo perduota įslaptinta informacija.

4. Įslaptintos informacijos apsaugą organizuoja, vykdo bei užtikrina paslapčių subjektai šio įstatymo bei Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

5. Paslapčių subjektai, atlikdami jiems pavestas funkcijas, turi teisę sudaryti sandorius su įmonėmis, įstaigomis bei organizacijomis, kurios nėra paslapčių subjektai, dėl tam tikrų darbų ar gaminių, kuriuose yra įslaptintos informacijos, atlikimo ar sukūrimo. Įslaptintos informacijos, patikėtos tokioms institucijoms, apsaugos reikalavimai turi būti tolygūs tiems, kurie yra nustatyti paslapčių subjektams.

6. Paslapčių subjektai, šio straipsnio 5 dalyje numatytais atvejais perdavę įslaptintą informaciją, privalo kontroliuoti perduotos informacijos apsaugą ir užtikrinti, kad visi asmenys, susiję su informacijos, žymimos slaptumo žymomis „Visiškai slaptai“, „Slaptai“ arba „Konfidencialiai“, naudojimu, turėtų atitinkamus leidimus dirbti ar susipažinti su tokia informacija.

7. Įslaptinta informacija saugoma, tvarkoma ir naikinama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Įslaptintos informacijos išslaptinimas

1. Įslaptinta informacija išslaptinama, kai:

1) pasibaigia šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytas įslaptinimo terminas;

2) išnyksta įslaptinimo tikslingumas, nors nustatytas įslaptinimo terminas dar nepasibaigęs.

2. Visa įslaptinta informacija, kai nustatytas įslaptinimo terminas dar nepasibaigęs, gali būti išslaptinama tik paslapčių subjekto, įslaptinusio tokią informaciją, sprendimu.

3. Pasibaigus nustatytam įslaptinimo terminui, informacija išslaptinama ją įslaptinusio arba šia informacija disponuojančio paslapčių subjekto sprendimu.

9 straipsnis. Leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija

1. Pagal pareigas susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija ir ja naudotis gali Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas ir Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas.

2. Eiti pareigas, susijusias su valstybės paslaptį sudarančios informacijos naudojimu ar jos apsauga, bei susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija gali tik specialius leidimus turintys asmenys. Pretendentai į valstybės tarnybą, atrinkti pareigoms, susijusioms su valstybės paslaptį sudarančios informacijos naudojimu ar jos apsauga, skiriami patikrinus jų kandidatūras Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir kai šie asmenys gauna leidimus dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Šių pareigybių sąrašą nustato pats paslapčių subjektas.

3. Leidimus dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija išduoda paslapčių subjektas, asmenų kandidatūras patikrinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka bei suderinus, išskyrus slaptuosius operatyvinės veiklos dalyvius, su Valstybės saugumo departamentu. Prieš priimdamos galutinį sprendimą, asmens kandidatūrą tikrinančios institucijos asmenį gali iškviesti pokalbio ir prireikus pareikalauti raštiškų asmens paaiškinimų. Paslapčių subjektui draudžiama išduoti asmeniui leidimą dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, jeigu Valstybės saugumo departamentas, vadovaudamasis šio straipsnio 5 dalimi, tam prieštarauja.

4. Dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija leidžiama asmeniui, jeigu:

1) asmuo yra Lietuvos Respublikos pilietis;

2) asmuo pateikia pagal nustatytą formą duomenis apie save ir savo ryšius bei raštiškai sutinka, kad būtų tikrinama jo kandidatūra;

3) asmuo pagal savo asmens duomenis, asmenines ir dalykines savybes bei sveikatos būklę tinka šiam darbui;

4) asmuo raštiškai pasižada saugoti valstybės paslaptį sudarančią informaciją;

5) tikrinimo metu nenustatoma bent viena šio straipsnio 5 dalies 2-14 punktuose nurodyta aplinkybė.

5. Leidimas dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija asmeniui neišduodamas, jeigu asmuo:

1) neatitinka bent vienos šio straipsnio 4 dalies 1-4 punktuose nurodytos sąlygos;

2) nuolat gyveno Lietuvos Respublikoje mažiau kaip 3 pastaruosius metus ir šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 5 punkto nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija priėmė sprendimą neišduoti leidimo dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Ši nuostata netaikoma asmenims, tarnavusiems NATO narių karinėse ar gynybos struktūrose;

3) yra kreipęsis į atitinkamas valstybės institucijas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atsisakymo arba į kitų valstybių institucijas dėl politinio prieglobsčio suteikimo;

4) turi dvigubą pilietybę ir šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 5 punkto nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija priėmė sprendimą neišduoti leidimo dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija. Ši nuostata netaikoma asmenims, tarnavusiems NATO narių karinėse ar gynybos struktūrose;

5) buvo nuteistas už valstybinį nusikaltimą ar už kitą sunkų nusikaltimą;

6) turi teistumą už nesunkų tyčinį nusikaltimą;

7) nustatyta tvarka yra pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu;

8) dėl Lietuvos Respublikai priešiškų interesų yra bendradarbiavęs ar palaiko ryšius su kitos valstybės specialiąja tarnyba;

9) dėl Lietuvos Respublikai priešiškų interesų palaiko ryšius su asmenimis, bendradarbiaujančiais su kitos valstybės specialiąja tarnyba arba priklausančiais nusikalstamam susivienijimui;

10) nuslėpė arba pateikė melagingus biografijos faktus arba kitus duomenis apie save;

11) įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka buvo atleistas iš pareigų dėl darbo su įslaptinta informacija tvarkos pažeidimo;

12) yra asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas operatyvinis tyrimas, arba yra patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už tyčinį nusikaltimą;

13) yra asmuo, kuriam taikomos prevencinio poveikio priemonės pagal Organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymą;

14) gauna pajamų iš kitų valstybių karinių ar specialiųjų tarnybų, jei tai nėra numatyta Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių pasirašytuose susitarimuose ar įsipareigojimuose.

6. Asmenims, turintiems leidimus dirbti ar susipažinti su informacija, pažymėta aukštesnio laipsnio slaptumo žyma, atskiras leidimas dirbti ar susipažinti su informacija, pažymėta žemesnio laipsnio slaptumo žyma, nereikalingas.

7. Leidimas dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, žymima slaptumo žymomis „Visiškai slaptai“ arba „Slaptai“, išduodamas 5 metams, o su valstybės paslaptį sudarančia informacija, žymima slaptumo žyma „Konfidencialiai“, - 7 metams. Šiems terminams pasibaigus, asmuo tikrinamas iš naujo. Asmuo gali būti papildomai tikrinamas ir nepasibaigus šiame straipsnyje nustatytiems terminams.

8. Sprendimas dėl leidimo dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija neišdavimo, taip pat Valstybės saugumo departamento prieštaravimas, kad asmeniui būtų išduotas toks leidimas, gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai, kuri priima galutinį sprendimą.

9. Asmenims, kurių darbas susijęs su tarnybos paslaptį sudarančios informacijos naudojimu ar jos apsauga, teisę dirbti ar susipažinti su tokia informacija suteikia paslapčių subjektas. Valstybės saugumo departamento sutikimas nėra reikalingas.

10 straipsnis. Leidimo dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija panaikinimas

1. Leidimas dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija panaikinamas, jeigu:

1) asmuo atsisako arba netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;

2) asmuo sistemingai pažeidinėja nustatytą darbo su įslaptinta informacija tvarką;

3) su paslapčių subjektu nutraukiami asmens darbo (tarnybos) santykiai arba asmuo perkeliamas į pareigas, nesusijusias su valstybės paslaptį sudarančios informacijos naudojimu;

4) asmuo nuteisiamas už valstybinio nusikaltimo ar už tyčinio nusikaltimo padarymą;

5) asmuo įstatymo nustatyta tvarka pripažįstamas neveiksniu ar ribotai veiksniu;

6) nustatoma, kad leidimas asmeniui buvo suteiktas nepagrįstai;

7) asmuo pagal savo asmens duomenis, asmenines ir dalykines savybes ar sveikatos būklę tampa netinkamas darbui su įslaptinta informacija;

8) atsiranda ar paaiškėja kuri nors iš aplinkybių, nurodytų šio įstatymo 9 straipsnio 5 dalies 3-9, 12, 13 ar 14 punktuose.

2. Leidimą dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija panaikina paslapčių subjektas savo iniciatyva arba Valstybės saugumo departamento motyvuotu teikimu. Apie priimtą sprendimą panaikinti leidimą valstybės paslapčių subjektas informuoja Valstybės saugumo departamentą.

3. Leidimo dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija panaikinimas arba darbo (tarnybos) santykių nutraukimas, arba perkėlimas į kitas pareigas ar atleidimas iš pareigų neatleidžia asmens nuo įsipareigojimo saugoti jam patikėtą ar tarnybos metu sužinotą įslaptintą informaciją bei nuo atsakomybės už tokios informacijos atskleidimą.

4. Sprendimas dėl leidimo dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija panaikinimo gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai, kuri priima galutinį sprendimą.

11 straipsnis. Teisės susipažinti su įslaptinta informacija, kuria disponuoja kitas paslapčių subjektas, suteikimas

1. Susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, žymima slaptumo žymomis „Visiškai slaptai“, „Slaptai“ bei „Konfidencialiai“, turi teisę tik leidimą dirbti ar susipažinti su šia informacija turintis asmuo ir tik su ta informacija, kuri yra susijusi su jo pareigų atlikimu.

2. Asmeniui teisę susipažinti su įslaptinta informacija, kuria disponuoja kitas paslapčių subjektas, suteikia šia informacija disponuojančio paslapčių subjekto vadovas. Asmuo privalo pateikti institucijos, kurioje jis dirba, vadovo tikslinį siuntimą. Siuntime turi būti patvirtinta, kad asmuo turi leidimą dirbti ar susipažinti su atitinkama slaptumo žyma pažymėta įslaptinta informacija, bei nurodyta, kodėl ir su kokia informacija asmeniui reikia susipažinti.

3. Jei priimamas sprendimas neleisti asmeniui susipažinti su siuntime nurodyta įslaptinta informacija, šia informacija disponuojančio paslapčių subjekto vadovas savo sprendimą privalo pagrįsti bei per 10 dienų su šiuo sprendimu supažindinti asmenį siuntusios institucijos vadovą. Toks sprendimas gali būti apskųstas Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai.

12 straipsnis. Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija

1. Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija yra kolegiali institucija, koordinuojanti įslaptintos informacijos apsaugą. Jos nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija sudaroma iš septynių narių: po du narius deleguoja Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, šiai komisijai pirmininkauja Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius. Valstybės saugumo departamentas skiria vieną savo pareigūną šios komisijos sekretoriumi, kuris rengia ir teikia komisijai svarstymo medžiagą. Šios komisijos nariais ir komisijos sekretoriumi gali būti tik asmenys, kurie šio įstatymo nustatyta tvarka yra gavę leidimą dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, žymima slaptumo žyma „Visiškai slaptai“.

3. Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija:

1) koordinuoja Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių dėl įslaptintos informacijos apsaugos rengimą bei įgyvendinimą;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduoda asmens patikimumo pažymėjimus;

3) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl šio įstatymo ir kitų teisės aktų, susijusių su įslaptintos informacijos apsauga, keitimo ar pripažinimo netekusiais galios, galiojančios įslaptintos informacijos apsaugos sistemos tobulinimo;

4) analizuoja bei derina paslapčių subjektų parengtus detalius įslaptinamos informacijos, susijusios su jų vykdoma veikla, sąrašus bei tokių sąrašų pakeitimus;

5) paslapčių subjektams tarpininkaujant, sprendžia klausimus dėl galimybės išduoti asmens patikimumo pažymėjimus arba šio įstatymo 9 straipsnyje nurodytus leidimus dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija asmenims, turintiems dvigubą pilietybę, arba asmenims, neturintiems šio įstatymo 9 straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatyto nuolatinio gyvenimo Lietuvos Respublikoje cenzo;

6) pasibaigus šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1-3 punktuose numatytam informacijos įslaptinimo terminui, paslapčių subjektų teikimu sprendžia klausimus dėl įslaptinimo termino pratęsimo tikslingumo;

7) sprendžia ginčus tarp paslapčių subjektų, taip pat ginčus tarp paslapčių subjektų ir kitų asmenų, kylančius dėl informacijos, sudarančios valstybės ar tarnybos paslaptį, įslaptinimo, saugojimo, naudojimo, išslaptinimo, apsaugos kontrolės bei dėl leidimų dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija ir asmens patikimumo pažymėjimų neišdavimo ar panaikinimo pagrįstumo;

8) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl informacijos, kuri pagal jos pobūdį bei svarbą sudaro valstybės ar tarnybos paslaptį, tačiau nuosavybės teise priklauso paslapčių subjektu nesančiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, įsigijimo;

9) paslapčių subjektų teikimu sprendžia klausimus dėl galimybės įslaptintą informaciją perduoti kitoms valstybėms ar tarptautinėms organizacijoms, su kuriomis nėra pasirašyta sutarčių dėl įslaptintos informacijos abipusės apsaugos.

4. Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijos priimti sprendimai paslapčių subjektams yra privalomi.

13 straipsnis. Valstybės paslaptį sudarančios informacijos apsaugos kontrolė

1. Valstybės paslaptį sudarančios informacijos apsaugą visose šalies institucijose kontroliuoja Valstybės saugumo departamentas. Šis departamentas:

1) kontroliuoja, kaip laikomasi valstybės paslaptį sudarančios informacijos įslaptinimo, naudojimo, saugojimo bei išslaptinimo nustatytos tvarkos;

2) teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei bei Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai dėl valstybės paslapčių apsaugos sistemos tobulinimo;

3) atlieka kvotą, iškėlus baudžiamąją bylą dėl valstybės paslaptį sudarančios informacijos praradimo ar atskleidimo;

4) teikia metodinę pagalbą paslapčių subjektams dėl valstybės paslaptį sudarančios informacijos apsaugos.

2. Tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugos kontrolę vykdo šia informacija disponuojantys paslapčių subjektai.

3. Paslapčių subjektų saugomų dokumentų, kuriuose yra įslaptintos informacijos, apskaitos, tvarkymo, raštvedybos organizavimo bei kontrolės tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

14 straipsnis. Asmens, kuriam patikėta įslaptinta informacija, pareigos bei jam taikomi apribojimai

1. Asmuo jam patikėtą ar tarnybos metu sužinotą įslaptintą informaciją privalo saugoti visą tokios informacijos įslaptinimo terminą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-1713, 00.06.06, Žin., 2000, Nr.50-1433 (00.06.21)

15 straipsnis. Atsakomybė už įslaptintos informacijos pagrobimą ir (ar) neteisėtą atskleidimą, praradimą, sunaikinimą, sugadinimą, rinkimą, pirkimą, pardavimą, laikymą ar platinimą

1. Asmuo už valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos pagrobimą ir (ar) neteisėtą atskleidimą, praradimą, sunaikinimą, sugadinimą, rinkimą, pirkimą, pardavimą, laikymą ar platinimą atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

2. Asmuo, kuris neteisėtai laiko valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančią informaciją ir ją savanoriškai perduoda atitinkamoms valstybės institucijoms iki 2000 m. rugsėjo 15 d., atleidžiamas nuo atsakomybės už jos laikymą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-1584, 00.03.21, Žin., 2000, Nr.27-713 (00.03.31)

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. kovo 1 d.

2. Pasirengimą šio įstatymo įsigaliojimui nustato Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo įgyvendinimo įstatymas.

17 straipsnis. Įstatymų ir kitų teisės aktų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

1) Lietuvos Respublikos valstybės paslapčių ir jų apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr.96-2146; 1997, Nr.59-1369; 1998, Nr.65-1872);

2) Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas "Dėl Lietuvos Respublikos valstybės paslapčių ir jų apsaugos įstatymo įgyvendinimo" (Žin., 1995, Nr.96-2147);

3) Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo įgyvendinimo įstatymas (Žin., 1999, Nr.81-2378).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1584, 00.03.21, Žin., 2000, Nr.27-713 (00.03.31)
VALSTYBĖS IR TARNYBOS PASLAPČIŲ ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1699, 00.05.23, Žin., 2000, Nr.45-1297 (00.06.02)
VALSTYBĖS IR TARNYBOS PASLAPČIŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1713, 00.06.06, Žin., 2000, Nr.50-1433 (00.06.21)
VALSTYBĖS IR TARNYBOS PASLAPČIŲ ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO 2 DALIES PRIPAŽINIMO NETEKUSIA GALIOS ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2000.06.22)